

Dr. Feyzan OLGUNSOY

**TERÖRLE MÜCADELEDE
İSTİHBARAT FAALİYETLERİNİN
ÖZGÜRLÜKLER REJİMİNE ETKİSİ
(TÜRKİYE, BİRLEŞİK KRALLIK,
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ)**

onikilevha
İSTANBUL İZMİR ANKARA İZMİR ANKARA İZMİR ANKARA İZMİR ANKARA

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM TARİHSEL GELİŞİMİ DOĞRULTUSUNDA TERÖRÜN KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA KAVRAMSALLAŞTIRILMASI

I. TERÖR KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİMİ.....	8
A. Antik Ve Orta Çağlarda Terör	9
B. Modern Çağlarda Terör Kavramı.....	16
C. I. Dünya Savaşı'ndan Günümüze Terör Kavramı	21
1. Türkiye.....	22
2. Birleşik Krallık	27
3. Amerika Birleşik Devletleri.....	37
II. TERÖRÜN KAVRAMSALLAŞTIRILMASI.....	41
A. Terörün Tanımlanmasına Yönelik Doktriner Yaklaşımlar	42
B. Terörün Tanımlanmasına Yönelik Uluslararası Girişimler	52
C. Karşılaştırmalı Hukukta Terörün Tanımlanması	60

1. Türkiye.....	61
2. Birleşik Krallık	67
3. Amerika Birleşik Devletleri.....	72

İKİNCİ BÖLÜM

TERÖRLE MÜCADELEDE İSTİHBARATIN İŞLEVİ VE DENETLENMESİ

I. İSTİHBARAT KAVRAMI.....	77
A. İstihbaratın Tanımı.....	78
B. Terörle Mücadelede İstihbaratın Önemi	83
C. Terörle Mücadelede Başvurulan İstihbarat Faaliyetleri.....	86
1. Planlama Faaliyeti	89
2. Bilgi Toplama (Gözetleme) Faaliyeti.....	91
a. Açık Kaynak İstihbaratı (OSINT)	99
b. Kişisel Veri İstihbaratı (PROTINT)	101
c. İnsan Kaynaklı İstihbarat (HUMINT)	104
(1) İade Ve Takas Faaliyeti.....	106
(2) Teknik Kaynaklı İstihbarat Araçlarıyla Konutun İzlenmesi.....	109
d. Teknik Kaynaklı İstihbarat Yöntemleri (TECHINT) ..	112
(1) Sinyal İstihbaratı (SIGINT)	113
i. İletişim İstihbaratı (COMINT).....	115
ii. Telemetri İstihbaratı (TELINT)	121
iii. Elektronik İstihbarat (ELINT)	122
(2) Coğrafi Görüntü İstihbaratı (GEOINT)	122
(3) Ölçüm Ve İz İstihbaratı (MASINT)	124
e. Finansal İstihbarat (FININT)	126
3. İşleme Faaliyeti	132
4. Analiz Ve Üretim Faaliyeti.....	134
5. Dağıtım Faaliyeti.....	135
D. Diğer İstihbarat Faaliyetleri.....	136

1. İstihbarata Karşı Koyma Faaliyeti.....	137
2. Örtülü Faaliyetler.....	139
E. İstihbarat Kurumları	143
1. Türkiye.....	143
a. Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı	143
b. Polis Teşkilatı (Emniyet Genel Müdürlüğü)	145
c. Jandarma Genel Komutanlığı (İstihbarat Başkanlığı) ..	146
d. Bakanlıklar Ve Diğer Kamu Kurum Ve Kuruluşları	147
2. Birleşik Krallık	148
a. Gizli Servis (Military Intelligence-MI5)	148
b. Gizli İstihbarat Servisi (Military Intelligence-MI6).....	150
c. Polis.....	150
d. İngiliz Hükümet İletişim Karargâhı (GCHQ)	151
3. Amerika Birleşik Devletleri.....	151
a. Ulusal İstihbarat Kurumları	152
b. Askeri İstihbarat Kurumları	153
c. Bakanlıklara Bağlı Diğer İstihbarat Kurumları	153
II. İSTİHBARATIN DENETİMİ.....	154
A. Meclis Denetimi (Siyasi Denetim).....	159
1. Türkiye.....	160
a. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu	161
b. Güvenlik Ve İstihbarat Komisyonu.....	164
2. Birleşik Krallık	168
3. Amerika Birleşik Devletleri.....	170
B. Bağımsız Denetim.....	173
1. Türkiye.....	176
a. Kamu Denetçiliği Kurumu	177
b. Türkiye İnsan Hakları Ve Eşitlik Kurumu	182
2. Birleşik Krallık	186
3. Amerika Birleşik Devletleri.....	190

C. Yargısal Denetim	193
1. Türkiye.....	194
2. Birleşik Krallık.....	207
3. Amerika Birleşik Devletleri.....	212

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TERÖRLE MÜCADELEDE UYGULANAN İSTİHBARAT FAALİYETLERİ EKSENİNDE ÖZGÜRLÜKLER REJİMİNİN KORUNMASI

I. TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN GENEL SINIRLANDIRILMA VE GÜVENCE ÖLÇÜTLERİNE YÖNELİK YAKLAŞIMLARIN KARŞILAŞTIRILMASI.....	220
A. Türkiye.....	222
1. 1982 Anayasası Öncesinde Özgürlüklerin Sınırlandırılma Rejimi	222
2. 1982 Anayasası'nda Özgürlüklerin Sınırlandırılma Rejimi	228
a. Temel Hak Ve Özgürlüklerin Sınırlandırılma Ve Güvence Ölçütlerine Yönelik Yaklaşımlar	230
(1) Kanunilik Ölçütü.....	231
(2) Meşru Amaç-Nedene Bağlılık Ölçütü	241
(3) Anayasanın Sözüne Ve Ruhuna Uygun Olma Ölçütü.....	243
(4) Ölçülülük İlkesi.....	245
(5) Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygun Olma Ölçütü	251
(6) Hakkın Özüne Dokunma Yasağı Ölçütü.....	255
(7) Laik Cumhuriyetin Gereklerine Uygun Olma Ölçütü.....	259
b. Olağanüstü Hallerde Temel Hak Ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması Ve Durdurulması Ölçütlerine Yönelik Yaklaşımlar	262
B. Birleşik Krallık.....	277

1. 1998 İnsan Hakları Kanunu (Human Rights Act) Kabul Edilmeden Önce Özgürlüklerin Sınırlandırılma Rejimi.....	279
2. 1998 İnsan Hakları Kanunu'nda (Human Rights Act) Özgürlüklerin Sınırlandırılma Rejimi	285
a. Temel Hak Ve Özgürlüklerin Sınırlandırılma Ve Güvence Ölçütlerine Yönelik Yaklaşımlar	286
b. Olağanüstü Hallerde Temel Hak Ve Özgürlüklerin Sınırlandırılma Ya Da Durdurulma Ölçütlerine Yönelik Yaklaşımlar	289
C. Amerika Birleşik Devletleri.....	291
a. Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılma Ve Güvence Ölçütlerine Yönelik Yaklaşımlar	292
(1) Kategorik Yaklaşım	293
(2) Ad Hoc Dengeleme Yaklaşımı.....	295
(3) Çok Katmanlı İnceleme Ölçütü	297
i. Asgari İnceleme Ölçütü.....	297
ii. Katı İnceleme Ölçütü.....	298
b. Olağanüstü Hallerde Temel Hak Ve Özgürlüklerin Sınırlandırılmasına Ve Durdurulmasına Yönelik Yaklaşımlar.....	302
II. İSTİHBARAT FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN MÜDAHALELER BAĞLAMINDA SINIRLANDIRILMA VE GÜVENCE ÖLÇÜTLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	308
A. Özel Hayat Kapsamındaki Haklara Yönelik Müdahale Oluşturan İstihbarat Faaliyetlerinin İncelenmesi	311
1. Özel Hayat Kavramı	312
a. Tekçi Teoriler.....	313
(1) Yalnız Bırakılma Hakkı.....	314
(2) Kişisel Bilgiler Üzerinde Kontrol Yetkisi.....	316
(3) Kişiye Sınırlı Erişim.....	318
(4) Mahremiyet.....	321
b. İndirgemeci Teori.....	322
c. Faydacı Teori	323

2. Özel Hayatın Bilgi Gizliliği Boyutundaki Hukuksal Çıkarlara Ve Bunların Sınırlandırılmalarına Yönelik Yaklaşımlar.....	324
a. Türkiye.....	326
(1) 1982 Anayasası Öncesinde	327
(2) 1982 Anayasası Döneminde.....	333
b. Birleşik Krallık	361
(1) 1998 İnsan Hakları Kanunu (Human Rights Act) Öncesinde.....	361
(2) 1998 İnsan Hakları Kanunu (Human Rights Act) Döneminde	365
c. Amerika Birleşik Devletleri.....	381
3. Özel Hayatın Bilgi Gizliliği Boyutundaki Hukuksal Çıkarların İstihbarat Faaliyetleri Bağlamında İncelenmesi	407
a. İletişimin Gizliliği Hakkına Yönelik Müdahale Oluşturan İletişim İstihbaratı Faaliyetinin İncelenmesi	408
(1) Türkiye’de İletişim İstihbaratı Faaliyetinin Usul ve Koşulları	409
(2) Birleşik Krallık’ta İletişim İstihbaratı Faaliyetinin Usul ve Koşulları.....	427
(3) Amerika Birleşik Devletleri’nde İletişim İstihbaratı Faaliyetinin Usul Ve Koşulları	437
b. Kişisel Verilerin Korunması Hakkına Yönelik Müdahale Oluşturan İstihbarat Faaliyetlerinin İncelenmesi	447
(1) Türkiye.....	448
i. Bilgi, Belge, Veri Ve Kayıt Talep Etme Yetkisi...448	
ii. Finansal İstihbarat Faaliyeti	462
iii. İşleme Faaliyeti	465
iv. Analiz Ve Üretim Faaliyeti.....	468
(2) Birleşik Krallık	470
i. Toplu-Kitleselel Kişisel Veri Setlerinin Elde Edilmesi	470
ii. Finansal İstihbarat Faaliyeti	474

iii. İşleme Faaliyeti	477
iv. Analiz ve Üretim Faaliyeti.....	479
(3) Amerika Birleşik Devletleri.....	482
i. İş Kayıtlarına Ve Somut Şeylere Erişim	483
ii. Ulusal Güvenlik Mektupları	485
iii. Finansal İstihbarat Faaliyeti	492
iv. İşleme Faaliyeti	495
v. Analiz Ve Üretim Faaliyeti.....	496
c. Konut Dokunulmazlığı Hakkına Yönelik Müdahale Oluşturan Teknik Kaynaklı İstihbarat Araçlarıyla İzleme Faaliyetinin İncelenmesi.....	499
(1) Türkiye.....	500
(2) Birleşik Krallık	507
(3) Amerika Birleşik Devletleri.....	511
B. Adil Yargılanma Hakkına Yönelik Müdahale Oluşturan İstihbarat Faaliyetlerinin İncelenmesi	517
1. Adil Yargılanma Hakkı Kapsamında Korunan Hukuksal Çıkarlara Ve Bunların Sınırlandırılmasına Yönelik Yaklaşımlar	520
a. Türkiye.....	521
b. Birleşik Krallık	542
c. Amerika Birleşik Devletleri.....	553
2. İade Ve Takas Faaliyeti.....	559
a. Türkiye.....	561
b. Birleşik Krallık	570
c. Amerika Birleşik Devletleri.....	581
3. Dağıtım Faaliyeti.....	588
a. Türkiye.....	591
b. Birleşik Krallık	601
c. Amerika Birleşik Devletleri.....	609
SONUÇ	617
KAYNAKÇA	637